

Nr 14.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt förste byråinspektören i bank- och fondinspektionen P. A. Bolldéns änka och son; given Stockholms slott den 31 december 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss anför vidare:

Med skrivelse den 7 december 1925 har bank- och fondinspektionen överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd skrift, däri förste byråinspektören i bank- och fondinspektionen Per Anders Bolldéns änka, Elsa Sofia Charlotta Bolldén, född Fogelström, gjort framställning om vidtagande av åtgärder för beredande av pension åt henne samt makarnas omyndige son, Sten Olov Anders, född den 16 juni 1914.

Såsom skäl för ifrågavarande framställning har sökanden anført, att hon och sonen under mannens livstid varit för sitt uppehälle helt och hållet hänvisade till inkomsten av den avlidnes tjänst samt att de vore i största behov av att komma i åtnjutande av pensionsförmåner.

Vid framställningen har fogats transumt av bouppteckning efter förste byråinspektören Bolldén, utvisande att tillgångarna i boet vid bouppteckningstillfället utgjorde tillhoppa 16,889 kronor 82 öre samt att skulderna

belöpte sig å 27,299 kronor 83 öre. Av tillgångarna utgjorde 7,114 kronor uppskattade värdet å guld och annan lösegendom, 2,375 kronor värdet å aktier och 220 kronor kontanta medel. Resterande beloppet, 7,180 kronor 82 öre, utgjordes av stärbhusets behållning i en detsamma tillhörig lägenhet i Tyresö socken.

I bouppteckningen omförmäld, änkan Bolldén tillhörig enskild egendom utgjordes av diverse lösören med ett värde av omkring 1,700 kronor.

För egen del har bank- och fondinspektionen anfört följande:

»Förste byråinspektören Bolldén, vilken föddes den 7 juli 1878 och avled den 31 mars 1925, förordnades den 28 november 1919 till innehavare av sin befattning å ämbetsverkets fondbyrå. Frånsett dyrtidstillägg och ett personligt lönetillägg å 3,000 kronor årligen, vilket Bolldén åtnjöt i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts medgivande i nådigt brev den 28 november 1919, uppbär Bolldén inom inspektionen lön — tidigare lön och tjänstgöringspenningar — efter 12,000 kronor för år räknat.

I likhet med övriga befattningar inom bank- och fondinspektionen var Bolldéns tjänst icke sådan, att med densamma följde rätt till egen pension eller delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa eller annan liknande statsunderstödd kassa.

Såsom särskilt skäl för den nu förevarande framställningen har anförts, att den avlidnes efterlämnade familj under förste byråinspektören Bolldéns livstid varit för sitt uppehälle helt och hållet hänvisad till inkomsten av den avlidnes tjänst inom inspektionen, samt att familjen numera är i största behov att komma i åtnjutande av pensionsförmåner.

Den vid ansökningen i transumt fogade bouppteckningen efter den avlidne utvisar en brist å i runt tal 10,000 kronor frånsett borgensförbindelser. Värdet av den änkan på grund av äktenskapsförord tillhörande egendomen uppgick, såsom av ansökningen framgår, till omkring 1,700 kronor.

Under den tid, Bolldén var anställd inom bank- och fondinspektionen, fullgjorde han med största redlighet och plikttrohet sina åligganden, och med sin stora erfarenhet på fondväsendets område lämnade han inspektionen ett synnerligen värdefullt bistånd vid utförandet av de ämbetsverket påvilande uppgifterna inom nyssnämnda område.

Vid tillträdet av sin befattning inom bank- och fondinspektionen lämnade Bolldén en tjänst såsom chef för fondavdelningen hos Stockholms enskilda bank, och om han vid sitt frånfalle fortfarande innehåft nämnda tjänst, skulle hans änka och son, enligt vad inspektionen inhämtat, hava kommit i åtnjutande av understöd från bankens sida efter inom densamma allmänt tillämpade grunder. Vid sådant förhållande, och då Bolldén, såsom framgår av vad förut nämnts, icke varit i tillfälle att, sedan han lämnat enskild tjänst, bereda sina efterlämnade den trygghet, som genom delaktighet i av staten understödd änke- och pupillkassa kunnat vinnas och som tillkommer därtill berättigad utan hänsyn till den ekonomiska ställningen i delägarrens dödsbo eller längden av dennes tjänstgöringstid, måste enligt bank- och fondinspektionens mening billigheten fordra, att från statens sida åtgärder vidtagas för att bereda pensioner åt den avlidnes änka och son. Pensionerna synas därvid böra beräknas till samma belopp, som skulle hava tillkommit den avlidnes änka och son, därest förste byråinspektör Bolldén ägt delaktighet i civilstatens änke- och pupillkassa, eller sålunda till 1,500 kronor för änkan och 600

kronor för sonen. Pensionerna torde vidare bära utgå för tiden från och med den 1 april 1925.

De pensioner, vilka kunna komma att beviljas, torde bära utgå av bidrag till fondinspektionen, vilka torde därtill lämna tillgång.»

Under återopande av vad sålunda anförts har bank- och fondinspektionen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition om beviljande av årlig pension till förste byråinspektören Bolldéns änka och son till belopp för den förra av 1,500 kronor och för den senare av 600 kronor, att av bidrag till fondinspektionen utgå från och med den 1 april 1925 till änkan under hennes livstid, så länge hon förbliver änka, och till sonen, intill dess han uppnått 21 års ålder.

Genom remiss den 8 december 1925 har statskontoret anbefallts avgiva utlåtande i ärendet.

I anledning härav har statskontoret i utlåtande den 14 december 1925 anført följande:

»Då bank- och fondinspektionens tjänstemän icke innehava ordinarie anställning, kunna de icke bliva delaktiga av den tjänste- och familjepensionering, som i övrigt genom statens medverkan ordnats för dess befattningshavare. Emellertid tillåter sig statskontoret erinra, att Eders Kungl. Maj:t i ett fall hos riksdagen utverkat pension åt en till pensionsåldern hunnen tjänsteman i inspektionen. Medgivandet i fråga gällde bankinspektören R. H. Benckert, som genom beslut av 1912 års riksdag (proposition nr 42, skrivelse nr 200) tilldelades en årlig pension av 6,000 kronor, att utgå av anslaget till upprätthållande av bankinspektionens verksamhet. Billighetsskäl synas statskontoret tala för att även familjepension i förekommande fall varder på liknande sätt utverkad, där omständigheterna kunna anses bära föranleda därtill. Då i förevarande fall de efterlevande stå alldeles utan existensmedel, måste synnerligen ömmande omständigheter anses föreligga, och statskontoret får därför tillstyrka, att framställning göres till riksdagen om pension åt sökanden och hennes son.

De av bank- och fondinspektionen föreslagna pensionsbeloppen synas ungefärligen motsvara vad som skulle såsom pension hava tillkommit efterlevande efter ordinarie befattningshavare i tjänsteställning, motsvarande den av Bolldén innehavda. Emellertid torde, på sätt riksdagen uttalat i skrivelse nr 196/1921 angående pension åt professorn A. G. Nathorsts änka, någon nedsättning i pensionen bära äga rum i anledning därav, att pensionsavgifter ej blivit erlagda. I enlighet härmed synas pensionerna förslagsvis kunna bestämmas till 1,200 och 500 kronor respektive. Den för sökandens son ifrågasatta pensionen torde, i likhet med av riksdagen beviljade pupillpensioner i allmänhet, bära utgå endast till uppnådd ålder av 18 år.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits torde reservationsanslaget till bank- och fondinspektionens verksamhet bära höjas med 1,700 kronor.»

Såsom utredningen i ärendet utvisar innehava icke bank- och fondinspektionens tjänstemän ordinarie anställning och de kunna på grund härav icke bliva delaktiga av den tjänste- och familjepensionering som i övrigt genom statens medverkan ordnats för dess tjänst innehavare. Förste

*Departements-
chefen.*

byråinspektören Bolldén har sålunda icke varit i stånd att bereda sina efterlämnade anhöriga den trygghet, som genom delaktighet i av staten understödd änke- och pupillkassa vinnes och som tillkommer därtill berättigad utan hänsyn till ställningen i delägarens dödsbo. I betraktande härav och på grund av de ömmande omständigheter, som i detta fall måste anses föreligga, har jag i likhet med ämbetsverken ansett starka billighets-skäl tala för att någon pension beredes änkan Bolldén och hennes son.

Enligt bank- och fondinspektionens förslag borde pensionen bestämmas för änkan Bolldén till 1,500 kronor och för sonen till 600 kronor för år räknat och utgå till änkan under hennes livstid, så länge hon förbliver änka, samt till sonen, intill dess han uppnått 21 års ålder. På sätt statskontoret påpekat motsvara de föreslagna pensionsbeloppen ungefärligen vad som skulle såsom pension hava tillkommit efterlevande efter ordinarie befattningshavare i tjänsteställning motsvarande den av Bolldén innehavda. Vid det förhållandet att Bolldén såsom nämnts icke erlagt några avgifter för änkepensionering har jag emellertid ansett, att pensionsbeloppen böra något begränsas; och får jag tillstyrka, att pensionerna i enlighet med vad statskontoret föreslagit bestämmas till respektive 1,200 och 500 kronor. Pensionerna, som torde böra utgå från och med den 1 april 1925, d. v. s. från och med månaden näst efter den, varunder Bolldén avlidit, synas böra tillerkännas änkan Bolldén under hennes livstid, så länge hon förbliver änka, och sonen, intill dess han uppnått 18 års ålder. Pensionerna torde böra utgå av bidrag till fondinspektionen, vartill hänsyn sålunda torde böra tagas vid bestämmandet av anslaget till bank- och fondinspektionens verksamhet för budgetåret 1926—1927.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förste byråinspektören i bank- och fondinspektionen Per Anders Bolldéns änka, Elsa Sofia Charlotta Bolldén, född Fogelström, samt makarnas son, Sten Olov Anders, må, räknat från och med den 1 april 1925 från reservationsanslaget till upprätthållande av bank- och fondinspektionens verksamhet uppbära årliga pensioner, änkan 1,200 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, och sonen 500 kronor, intill dess han uppnått 18 års ålder.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.